

Wstęp

Trzeci już z kolei tom serii *TRANSCARPATICA. Prace EuroInstytutu Polsko-Czesko-Słowackiego*, będący wspólnym przedsięwzięciem Komisji ds. Stosunków Polsko-Czeskich i Polsko-Słowackich Polskiej Akademii Nauk przy Oddziale w Katowicach oraz Stowarzyszenia Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”, jest publikacją, którą bez nadmiernej emfazy określić można mianem wyjątkowej. Dzieje się tak z racji szczególnej, ponieważ tematyka tomu koncentruje się wokół idei euroregionu, historii i współczesności Euroregionu Śląsk Cieszyński, którego Stowarzyszenie „Olza” jest polską reprezentacją. Trudno nie cieszyć się i z tego, że publikacja kolejnego tomu cementuje współpracę między Komisją ds. Stosunków Polsko-Czeskich i Polsko-Słowackich oraz Stowarzyszeniem Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”, daje nadzieję na ugruntowanie i kontynuację samego przedsięwzięcia w przyszłości, co wśród publikacji o charakterze ciągłym, częstokroć efemerycznych, wcale nie jest dzisiaj regułą.

Tom otwiera tekst szczególnie, napisany przez Posła do Parlamentu Europejskiego, doktora Jana Olbrychta, współzałożyciela Euroregionu Śląsk Cieszyński – Těšínské Slezsko. Tekst ten poświęcony jest zagadnieniu kluczowemu: Dlaczego ten euroregion w ogóle powstał, z jakich tęsknot i aspiracji się rodził? Lesław Werpachowski podejmuje to samo zagadnienie już w sposób systematyczny, szkicując problematykę historii powstania Euroregionu Śląsk Cieszyński – Těšínské Slezsko. W artykule Andrzeja Kasperka historia i teraźniejszość interesującego nas euroregionu zostaje wpisana w proces pojednania polsko-czeskiego. Współpraca między obydwoma narodami w ramach euroregionu zostaje tutaj potraktowana jako forma instytucjonalizacji procesu wzajemnego pojednania. Łukasz Wróblewski łączy w swoich rozważaniach problematykę kultury (ze szczególnym wyekspozowaniem kwestii przemysłów kultury) i tworzenia wizerunku Euroregionu Śląsk Cieszyński – Těšínské Slezsko, zwracając uwagę na określenie jego wyróżników. Marek Olszewski swoją uwagę poświęca problematyce projektów współpracy międzyregionalnej, w których uczestniczył (bądź ciągle uczestniczy) Euroregion Śląsk Cieszyński. W artykule

znajduje się także charakterystyka zagranicznych partnerów tej współpracy. Hynek Böhm w swoim studium Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej (EUWT) TRITIA odnosi tę strukturę do działalności Euroregionu Śląsk Cieszyński – Těšínské Slezsko.

Autorzy artykułów tworzących niniejszą monografię postanowili zmierzyć się z fenomenem wielowymiarowości funkcjonowania euroregionu. Zapropozowana analiza dotyczy różnych wymiarów: politycznego, socjologicznego, kulturowego czy w końcu historycznego. Jest tutaj obecna i przeszłość, i terażniejszość, i w końcu pewne projekty dotyczące przyszłości Euroregionu Śląsk Cieszyński – Těšínské Slezsko. Jednym z nich, niech mi wolno będzie dodać, pozostaje zainicjowana przed trzema laty *TRANSCARPATICA*.

Andrzej Kasperek